

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500. Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

D. Antal: În vederea noilor alegeri de consilii și epitropii parohiale.

Prof. A. Muntean: Biserica ort. rom. din Huedin.

Prof. Dr. G. L. Muntean: Noua dreptate pretinsă.

Paisie: Martiri din Moessia Superioară.

Cronică. — Comunicate oficiale. — Concursuri pentru întregirea parohiilor Buteni și Gostila.

— Licitație minuendă.

În vederea noilor alegeri de consilii și epitropii parohiale.

În numărul de Crăciun al „Renașterii” s'a publicat circulara prin care se dau îndrumări oficiilor noastre protopopești și parohiale privitor la alegerea nouilor corporațiuni bisericesti, consilii și epitropii parohiale, apoi a membrilor mireni și clerici în adunările protopopești.

Oficiile protopopești, până acum vor fi luat dispozițiuni pentru împărțirea protopopiatelor în cercuri electorale, după numărul de membrii mireni ce trebuie aleși în adunările protopopești. Paralel vor fi dat și direct dispozițiuni conducătorilor oficiilor parohiale să întocmească listele parohiale, să le afișeze și aprobe cu consiliile parohiale și să convoace adunările parohiale, electorale, pe zilele fixate de 24 și 31 ianuarie 1932.

În legătură cu alegerile ce se vor face, noi voim să ne oprim puțin asupra chestiunii selecționării și întocmirii listelor membrilor ce urmează să fie aleși în consiliile și epitropiile parohiale. Părerea noastră este că preoții nu trebuie să stea indiferenți și să nu acționeze în chestiunea întocmirii listelor membrilor consiliilor și epitropiilor parohiale, ci din contră trebuie să lucreze din răspuțeri ca să se aleagă elementele cele mai bune și cu mai multă dragoste de biserică.

Biserica noastră în ultimii ani a primit lovituri nemeritate din partea conducătorilor statului, pornite, parte, din strâmtorarea financiară a statului, parte din indiferen-

tism și disconsiderarea bisericii ca factor de progres și menținere a ordinii și moralei publice.

Pornirea contra bisericii și slujitorilor ei, a mers așa de departe, încât a început să se vorbească chiar despre o separare a bisericii de stat. Și dacă nu vom ajunge așa de departe, un lucru e sigur că ajutorul statului pentru biserică se va înpușină din an în an, mai ales că mulți din cei sus puși judecă starea materială și veniturile de patrafir, după câțiva preoți din orașele mari ale vechiului regat, și nu după situația preoțimeii noastre ardelene, care, în unele locuri nu are absolut nici un venit.

Dela pătura intelectuală, indiferentismul față de biserică, începe să se întindă și la țărani, provocat de multe ori chiar de unii preoți, cari neînțelegându-și misiunea, nu'și văd cum ar trebui de preoție.

Iată de ce e foarte necesar să atragem în consiliile parohiale elementele cele mai de seamă ale credincioșilor noștrii, ca prin mijlocirea lor să putem re'nprospăta vechea dragoste față de biserică, corectând concepțiile greșite ce și le-au însușit unii despre rolul bisericii.

Dar nu numai pentru aceasta, ci și pentru a ști să vină într'ajutorul bisericii și slujitorilor ei în caz de nevoie. Sub diferite influințe, la sate e un curent pronunțat contra veniturilor din mierțe, clacă și stolele preoțești, chiar și acolo unde nu este sesiune parohială.

Cu scăderea salariilor preoțești o parte din aceste venituri vor trebui restatornicite, însă numai pe cale de bunăînvoială și prin mijlocirea și cu ajutorul înțelegător al consiliilor și epitropiilor parohiale. De altfel e lucru știut că cele mai bune intențiuni nu pot fi realizate dacă nu sunt sprijinite de un grup de oameni, cari la rândul lor pot grupă pe lângă ei și pe alții. Fiecare preot, — fără altă argumentație — este convins de necesitatea de a avea un consiliu parohial și un epitrop bun cu care să te poți înțelege și să lucrezi.

Preoții deci vor face toate eforturile de a se întocmi liste de candidare compuse din cei mai de seamă credincioși, ca prestigiu, autoritate și moralitate, chiar indiferent de starea materială. Dacă sunt împărțiți în partide, vor face ca toate partidele să fie reprezentate, pentru a evita opozițiile negative.

În această lucrare dorim preoților noștri deplin succes.

D. Antal.

Biserica ortodoxă română din Huedin.

Orașul Huedin (jud. Cluj) este unul din centrele însemnate din partea nordică a Munților Apuseni, cu o populație de aproape 6000 suflete. Numele orașului e de origine slavonă. E situat pe un platou frumos înconjurat spre miazăzi și apus de munți bogați în păduri de brad pe care îi dominează vârful Vlădeasa (1848 m.) spre răsărit și nord de coline mănoase cu grâne și grădini cu mulți gutui dela care ș'a luat orașul numele.

Fiind în defileul dintre Ardeal și șesul mare spre Oradea, de sine se înțelege că e și un punct strategic. Aici a fost Avram Iancu cu Moții în 1848/49, aici a umblat la târguri Horia martirul neamului. Pe aici a trecut marele Mitropolit Andrei baron de Șaguna în drumul spre Viena, pentru căștigarea drepturilor Românilor.

Aici a fost baza de operațiuni a armatei române în 1919 pe timpul frontului dela Ciucea. Aici a fost în anul 1922 Viteazul Rege Ferdinand I. cu familia regală cu care ocaziune a vizitat și Calata o comună curat românească din jur.

Pe vremuri centru de maghiarizare, forma o zală mare din lanțul lung tras dela Budapesta la Cluj și Săcuime. Fiind în linia principală de comunicație, s'au făcut și unele colonizări în masa compactă de români din împrejurimea lui. Românii numai ca servitori puteau să se infiltreze în el, deși Românii din jur îi dădeau viața însemnată, făcându-l un centru comercial vestit, atrăgând o mulțime de comercianți jidani, deveniți apoi al doilea element puternic în Huedin.

Prin înființarea României-mari s'a evidențiat și mai mult anomalia existenței unui centru străin, în masa mare a Românilor din jur. Oamenii noștri de frunte au înțeles starea aceasta și de aceea în mod treptat au început a lucra pentru introducerea elementului românesc în acest centru. În special P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae* al Clujului, reînființând tractul protopopesc al Calatei (desființat în urma presiunii de catolicizare și maghiarizare) i-a pus sediul în Huedin înființând și o parohie centrală.

Până la înființarea parohiei, puținii credincioși erau îngrijiți sufletește de preoții din parohiile Calata, Călățele, Buteni și Dumbrava, cari erau tot odată și catecheți pentru elevii ortodocși dela școlăle din Huedin. În anul 1920 Ven. Consiliu eparhial ortodox român a numit administrator pe părintele Teodor Toader din Calata, însărcinându-l cu organizarea parohiei care s'a făcut la 5 Decembrie 1920 și s'a aprobat cu actul consistorial Nr. 2415—1921, recunoscându-se apoi de sine stătătoare și de către On. Minister al Cultelor. Deschizându-se concurs parohia s'a întregit cu paroh stabil. Primul paroh a fost părintele Alexandru Galea care abdicând în anul 1923 a fost ales actualul paroh-protopop Aurel Muntean.

Organizându-se parohia și protopopia-tul Huedin s'a pus baza unui fond pentru edificarea unei biserici ortodoxe române în Huedin, cu atât mai vârtos cu cât dintre toate confesiunile din Huedin numai biserica dominantă nu avea lăcașul său de închinare.

Mica capelă aranjată într'o sală de învățământ dela școlă primară din loc, s'a dovedit neîncăpătoare față de numărul crescând al ortodocșilor, care în câțiva ani dela

112 suflete s'a ridicat la aproape 500. Credincioșii fiind săraci (exceptând circa 5 familii) mici funcționari și servitori precum și câțiva împrietăriți, nu erau și nu sunt în stare din puterile lor proprii să-și edifice biserica, de-aceia am recurs la mila publicului prin liste de subscripție, colecte și daruri. În fruntea donatorilor amintesc On. Minister al Cultelor prin domnia foști miniștri Octavian Goga, Alexandru Lapedatu, și Vasile Goldiș, Banca „Vlădeasa“ Huedin, Primăria orașului prin predarea unui teritoriu corespunzător în piața Huedinului și P. Sf. Sa Episcop Nicolae Ivan, dl Teodor Roșca și familia București, prin donarea unui clopot, Societatea ort. a femeilor române prin donarea altui clopot precum și dl Dr. Vasile Pașca prin donarea unui rând de ornate preoțești. Adunându-se suma de un milion Lei, în vara anului 1931 am început la edificarea bisericii după planul și devizul (de Lei 1,604.000) al dlui Inginer diplomat Victor Smighelschi din Sibiu. În toamnă am terminat zidăria turlelor și a corpului bisericeii, urmând ca la primăvară să ridicăm cupola și să terminăm celelalte lucrări în cazul când vom primi ajutoarele de lipsă dela stat sau dela publicul binevoitor.

Aurel Muntean,
protopop.

„PREDICA DE PE MUNTE“

Noua dreptate pretinsă.

Mat. 5, 17—20.

Garanța realizării întregului complex de dispoziții din Vechiul Testament, până în cele mai maici amănunte o dă Iisus prin cuvintele, „până va trece cerul și pământul, se vor împlini toate“. Ori pentru creștini este de o deosebită importanță să cunoască momentul abrogării și încetării obligativității integrale a Vechiului Testament. Nu-i de mirare că încă dela început reprezentanții bisericii au încercat o determinare mai de aproape a timpului în baza cuvintelor lui Iisus.

Încercările au urmat două direcții. Prima direcție se caracterizează printr'o interpretare în sens figurat a cuvintelor „până ce va trece cerul și pământul“. Un reprezentant de seamă este sf. Ioan Hrizostom. El tălmăcește astfel v. 18: „Cuvintele Domnului înseamnă: Este imposibil, ca legea să rămână neîmplinită; din contră, chiar și cele mai mici prescripție trebuie să se împlinescă. El în-

suși a făcut astfel, observând legea cu cea mai mare punctualitate. Și acest lucru nu-l observă numai în teracât, ci cu intenția de a atrage atențiunea ascultătorilor și de-a arăta, că el cu drept cuvânt introduce o nouă ordine de viață, că întreaga creațiune se va schimba, iar neamul omenesc va fi chemat în altă patrie, la o viață superioară“.¹⁾

Hrizostom ia cuvintele: „până ce va trece cerul și pământul“ în sensul transformării lumii prin Hristos. Concluzia, Hristos este plinitorul legii, deci și sfârșitul ei.

A doua direcție interpretează real cuvintele lui Iisus. Sfârșitul lumii coincide cu parusia Domnului. Prescripțiile legii Vechiului Testament nerealizate în Mântuitorul, urmează a se realiza în timp, păstrându-și intactă valoarea și obligativitatea lor. Câteva exemple: Dispozițiile privitoare la cult, având un caracter prefigurativ, s'au abrogat dela sine îndată ce s'au produs realitățile prefigurate. Profețiile messianice prin venirea lui Messia de asemenea și-au pierdut importanța. Nu același lucru se poate spune despre legile morale, cât timp omul n'a ajuns la desăvârșirea morală pretinsă, ele sunt în vigoare.

Reprezentanții ai acestei direcții sunt majoritatea exegeților moderni.²⁾

Ultima formă de tălmăcire este mai acceptabilă, cât timp nu este forțată și ne dă posibilitatea unei interpretări corecte a v. 19.

Expunerea teoretică a atitudinii lui Iisus față de Vechiul Testament este urmată de concluzia practică. Dacă pentru El dispozițiile Vechiului Testament nerealizate, au o absolută valoare și obligativitate, nu mai puțin pentru aceia cari vor să-i fie urmași și aderenți. „Deci cela ce va strică una dintr'aceste porunci mai mici, și va învăța așa pe oameni, mai mic se va chema întru împărăția cerurilor; iar cela ce va face și va învăța, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor“. În împărăția divină sunt multe lăcașuri. Cetățenii după merite vor ocupa aceste lăcașuri. Acela care se va strădui în viață să conlucre cu învățătorul său și la realizarea legilor de împlinit ale Vechiului Testament, se va bucura de o situație neasemănat mai onorabilă în împărăția divină, decât acela care va căuta să se substragă obligativității acestor legi, desfășurând o propagandă intensă împotriva lor. Iisus presupune valabilitatea acestor porunci și în mijlocul comunităților ce-i vor purta numele.

¹⁾ Chrisost. Hom. 16 (Montfauvon 237; Baur 277) c. f. Steinmann op. cit. 37.

²⁾ Zahn „Evangelium des Matth.“ 219; I. Müller „Bergpredigt“ 102; E. Haupt „Die alt zitate“ 31; Heinrici „Die Bergpredigt“ 31; Weinel „Bergpredigt“ 40 etc.

Observăm totuși o ușoară retușare. Nesupu-
nerea nu esclude posibilitatea Mântuirii.

Este logic. Dacă împlinirea legii ar fi dus pe
om la mântuirea, era de prisos venirea Mântuito-
rului. Legea pregătește pe om pentru mântuire,
însă nu-i dă mântuirea. De aceea apostolul Pavel
pune în vedere iudeilor prea mândrii de legea lor,
că legea, a adus pe iudeu la conștiința păcatului
(Rom. 3, 20; 7, 14; Gal. 2, 16; 3, 19), nici de-
cum la îndreptățire înaintea lui Dumnezeu.

b) În viața practică a poporului iudeu, au un
rol de primă importanță dispozițiile rabinice. Aceste
dispoziții în ultima analiză reprezintă aplicarea
practică a Legii. După robia babiloneană poporul
nu mai cunoaște limba cărților sfinte. Aceste cărți
însă sunt cheagul care unește pe toți fiii națiunii.
Cunoașterea lor este pretinsă cu necesitate în îm-
prejurările politice următoare robiei. Astfel Legea
ajunge în mâinile fariseilor și cărturarilor cari își
iau angajamentul de a tălmăci poporului. În Lege
avem însă pe lângă o seamă de dispoziții con-
crete și multe cu caracter general. Aplicarea ace-
tora la cazurile practice, dă posibilitatea interpre-
ților de a lucra după bunul plac. De aci începe
activitatea legislativă a învățătorilor și fariseilor,
niște naturi înclinate spre cazuistică.¹⁾ Tendința de
espanziune a culturii grecești este un mai mare
îmbold pentru îngrădirea legii cu dispoziții noi.
La ce măiestrie legislativă s'au ridicat, se vede
din cuvintele istoricului iudeu Fl. Josephus. „Fa-
riseii au impus poporului o seamă de legi scoase
din tradiția celor vechi, cari în legea lui Moise nu
sunt scrise.“²⁾

Dacă, Mântuitorul consideră legea în sine, de
bună și valabilă, până la completa ei împlinire, o
atitudine direct contrară ia față de prescripțiile ra-
binice. Este nemulțumit de felul cum aceștia in-
terpretează și aplică Legea în viața practică.

Nemulțumirea și-o arată pe față prin cuvîn-
tele: „Că zic vouă: că de nu va prisosi dreptatea
voastră mai mult decât a cărturarilor și a farisei-
lor, nu veți intra întru împărăția ceriurilor“ (Mat.
5, 20). Acest vers cuprinde tema propriu zisă a
„Predicei de pe munte“, având în vedere aceea
dreptate, care se pretinde necondiționat dela cei
ce vor să între în împărăția divină. Ceea ce Iisus
trebuie să pretindă dela ucenicii și aderenții Săi,
iese în evidența din comparația cu supremul ideal
al timpului. Cărturarii (cunoscătorii Legii, iuriști și

teologi) și partida fariseilor, din care cei mai mulți
fac parte, sunt considerați ca singura autoritate în
măsură de a hotări, ce este obligator în lege sa-
tisfăcând dreptății. În mii și mii de dispoziții în-
vață pe oameni, cum au să viețuiască, pentru a fi
considerați drepti înaintea lui Dumnezeu. Impun
poporului o povară insuportabilă, iar ei se eschi-
vează simulând numai împlinirea legii. Ucenicii
n'au să urmeze acest drum. Sumând în orice mo-
ment faptele și punându-le în formele mostrei lor,
trebuie să întrecă cu prisosință conținutul forme-
lor, altcum și asupra lor va cădea sentința: „nu
veți ajunge în împărăția ceriurilor“. Morala lor
trebuie să fie de altă natură, mult superioară celei
cunoscute de reprezentanții oficiali ai religiei. Acea-
stă nouă morală, nou ideal, este noua dreptate
pretinsă de Iisus.

Prof. Dr. G. L. Muntean.

Martiri din Moessia Superioară

În 13 Ianuarie dreptmăritoarea noastră
Biserică Ortodoxă, face pomenirea Sfinților
Mucenici Ermil și Stratonice.

După relatările sinaxarului zilei, au luat
podoaba muceniceștei cununi pe vremea lui
Liciniu — înecați fiind în Dunăre — după
ce mai înainte cumplite chinuri au îndurat.

Ermil era diacon, iar Stratonice un intim
prieten al acestuia.

Timpul martiriului s'a petrecut între anii
316—323, în următoarele împrejurări:

Pela 312 Constantin cel Mare, împre-
ună cu Liciniu — cumnat al său — reușesc
să înlăture pe toți pretendenții la tron, a-
jungând singuri stăpâni ai imperiului roman,
— Constantin în apus, iar Licinius în răsă-
rit, având sub stăpânirea sa toate pro-
vinciile dunărene, dintre cari făcea parte și
Moessia Superioară.

Dela început, ambii iau o atitudine foarte
îngăduitoare față de creștinismul în plină
expansiune — inaugurând chiar — domnia
lor prin edictul de toleranță dela Milan 313
— care se crede că a pus capăt fioroa-
selor persecuțiuni oficiale, împotriva creș-
tinismului.

Liciniu însă, cam pela 316 își schimbă
politica religioasă — și începe să persecute
pe creștini — până ce la 323 fu înlăturat de
Constantin — iar în 324 moare.

În răstimpul de 7 ani, Liciniu a prezi-
dat o serie de persecuții locale, mai ales

¹⁾ Schürer „Geschichte des jüdischen Volkes“, II. pg.
464—469.

²⁾ Kaulen „Flavius Josephus Jüdische Altertümer“ 3,
Köln 1892, p. 446.

în provinciile dunărene, unde păgânismul era încă în putere. În una dintre atari persecuții și-au găsit sfârșitul și cei doi mucenici: Ermil și Stratonice.

H. Delehay, în studiul său: *Saints de Trace et de Mésie — Ann. Bollandiana*, tom. 31—1912, bazat pe tradiție și documente completează relatările sinaxarului cu date foarte prețioase.

La pag. 225 ne spune că lui Ermil mai întâi i-s'au sfâșiat obraji, apoi a fost aruncat în închisoare unde a primit vizita unui înger consolator. Dus înaintea lui Liciniu — și neîncetând a mărturisi pe Christos — a fost bătut cu vergi de către șase ostași. Însă se părea că el nu simte nici o durere — din contră, cu fața luminată, adresa rugăciuni lui Dumnezeu, în timp ce un glas din cer îi promitea, după trei zile, cununa mării neperitoare.

Aruncat din nou în închisoare, el intră cântând psalmul — *Miluește-mă Dumnezeu....* —, la care îi răspunde un ecou ceresc.

Ziua următoare a fost din nou scos din închisoare, sfâșiat fiind cu niște cângi de fier. Pecând măruntaele sale erau sfârticate, în locul țipetelor de durere el nu încetă să cânte fericirea de a muri pentru Christos.

Stratonice, care fusese convertit de Ermil, nevoind să se despartă de el, îndură și el martiriul — fiind legați împreună într'o coșniță și aruncați în Dunăre.

Coșnița este corabia lui Ermil și Stratonice, cari obștească adunare au făcut întru adânc — zice stihul sinaxarului.

După trei zile au fost găsiți pe mal de către niște credincioși, cari i-au îngropat la o depărtare de 18 stadii de Singidunum.

Singidunum era un important centru la Dunăre cam în părțile Belgradului de azi, deci în imediată legătură cu părțile de miazăzi ale Banatului, fapt care probează că la începutul sec. IV. existau în acele părți puternice centre de creștinism militant, cu o ierarhie bisericească organizată, Ermil fiind diacon.

Pătimirea lui Ermil și Stratonice face parte din minologiul lui Metaphrast — și se găsește într'un manuscris grec 513 din sec. XII. — fol. 211—225 Cod. Paris — iar manuscrisul grec 1449, fol. 229—245 din sec.

XI. — Bibl. Naț. Paris ¹⁾ — ne dă un amplu expozeu a martiriului celor doi mucenici — un fel de panegiric.

— Ceeace ar prezenta pentru noi Români — un deosebit interes —, ar fi faptul că acești mucenici dela începutul sec. IV. iau cununa slavei mucenicești în părțile Banatului. Elementul slav nu se așezase încă în aceste părți — ceeace ne-ar îndreptăți să credem că populația acelor vremuri și acelor meleaguri în mijlocul căreia luptând pentru izbânda lui Christos — s'au săvârșit cei doi mucenici — nu putea să fie alta decât aceea în proces de sinteză a elementelor traco-daco-romane.

Ceva mai târziu, cam pela 400 — Nichita Romanul de Remessiana, pe aceleași țărmuri ale bătrânului Danubiu, stropite de martiricul sânge a diaconului Ermil și Stratonice, va duce la desăvârșire misiunea Evangheliei creștine — întemeind spre acest scop mănăstiri unde pregătea pionerii duhului izbăvitor — cari duceau lumina adevărului departe peste Dunăre, până în munți și șesul Panoniei. ²⁾

— Peasna 4 a canonului îl numește pe Ermil — *cugetător de Dumnezeu* — iar peasna 6, pe Stratonice — *stâlp de răbdare nemișcat*.

În aceste vremi când atâtea ipostaze ale lui Liciniu sfâșie obrazul Bisericii noastre, e bine să ne reamintim virtutea cugetării de Dumnezeu a lui Ermil și răbdarea nemișcată a lui Stratonice. Liciniu a pierit și vor prieri — purtătorii acestor virtuți vor trăi în veac.

Paisie.

Sărbarea Botezului Domnului la Cluj. Ca în toți anii, astfel și în anul acesta sărbarea marelui praznic al Botezului Domnului s'a desfășurat cu tot fastul cuvenit. A lipsit numai P. Sf. Sa Episcopul, care din motive binecuvântate nu a putut contribui cu venerabila Sa prezență la desăvârșirea mărețului act al sărbării. Din

¹⁾ Toate referințele — vezi: H. Delehay, op. cit.

²⁾ Din corespondența lui Nichita cu prietenul său, Paulin de Nola, reese că Nichita a fost fondatorul vicții călugărești în părțile Moessiei Superioare — vezi Ernst Hümpel: *Nicetas Bischof von Remessiana* — Bonn 1895, pag. 115 citat după Grigoriu I. Epist. III. 66; VIII. 5.

încredințarea P. Sf. Sale păr. cons. stavrofor Dr. Seb. Stanca a condus cortegiul, înconjurat de clerul superior din centru și a săvârșit cele necesare în legătură cu actul liturgic. Din partea autorităților au participat ca de obicei capii acestora, în frunte cu dl. Ministru al Ardealului Dr. V. Pop, dl. General N. Batâr, dl. prefect Dr. Colbazi, dl. primar Dr. C. Tătaru, dl. rector Drăgan și reprezentanți ai tuturor oficiilor militare și civile. Vremea fiind favorabilă sărberea s'a putut desfășura în cea mai deplină și strălucită măsură.

† **Episcopul Iacob Antonovici al Hușilor**, după îndelungate și grele suferințe a adormit în Domnul în ziua de Joi 31 Decembrie 1931, în palatul episcopal din Huși, în vârstă de 74 ani.

Adormitul în Domnul, Episcop, a fost preot de mir și protopop, apoi profesor și director al Seminarului din Huși, unde pe lângă activitatea pedagogică și profesorală, a dezvoltat și o largă activitate culturală și publicistică. La scaunul episcopesc a fost înălțat după retragerea P. Sf. Episcopului Nicodim.

Înmormântarea a avut loc în ziua de Duminecă 3 Ian. c. și a fost săvârșită de P. Sf. Sa Episcopul Cosma al Dunării de jos, asistat de P. Sf. Lor Arhieriei Leu Botosăneanu, delegatul Mitropoliei Iașilor și Veniamin Pocitan, precum și de un mare număr de preoți.

S'au roșit cuvântări din partea P. Sf. Sa Arhieriei Leu și Veniamin, prot. Aurel Crăciunescu, secretar general la Culte, în numele guvernului, pr. Sușnea, primarul orașului, protopopul Vasilescu, deputatul N. N. Tiron, Dr. A. Apostoliu, prefectul județului etc. Seria cuvântărilor a fost încheiată cu panegiricul făcut de P. Sf. Sa Cosma, episcopul Dunării de jos. Toți au relevat, în cuvinte mișcătoare însușirile și meritele înaltului defunct.

După prohodire sicriul a fost ridicat de preoți și după încunjurarea catedralei, în cântece funebre, a fost așezat în cripta din curtea episcopiei.

Bunul Dumnezeu îl așeze în sânurile dreptilor săi.

Nouă nădejdi pentru plata salariilor. Ministerul de finanțe a trimis un ordin cir-

cular administrațiilor financiare prin care li se face cunoscut că „în scop de a pune complectă regulă și a fixa în mod precis data plăților atât a pensiilor cât și a salariilor pe anul curent, Ministerul a dispus ca aceste plăți să înceapă negreșit la 20 ale fiecărei luni și să se termine până la finele lunii. Desigur că plățile se vor face contra acreditive cari se vor trimite la vreme. Achitarea pensiilor și salariilor se va face în intervalul arătat.” Am mai cetit și anul trecut astfel de ordine, de care nu s'a ținut nimeni, și nici nu le-am crezut. Oare să'l credem pe acesta, când salariile noastre nu's achitate din August? Doar așa dacă ne vom întoarce cu 6 luni înapoi!

Un cămin episcopesc în București. Chestiunea zidirii unui cămin al P. Sf. L. episcopi, în care să găzduiască când stau în București la ședințele Sf. Sinod sau la Senat, s'a proiectat de mult și după cum ne vine știrea din București, are să se și realizeze în cursul anului viitor. Căminul se va zidi în locul chiliilor acum ruinate ale bisericii Sf. Antim, unde este Sf. Sinod. Clădirea pe lângă două camere pentru fiecare episcop, va cuprinde și birouri pentru Consiliul Central bisericesc, eforia bisericii etc. Întocmirea planului a fost încredințată dlui arch. Berechet. Lucrările vor începe în primăvară.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ
Nr. 110—1932.

Comunicat Oficial
către toate oficiile protopopești și parohiale.

În legătură cu ord. Nr. 7129 și 7550 1931, spre știre și utilizare în acțiunea Bisericii noastre față de comunele politice, datoare a ne plăti chiria convenită pentru clădirile școalelor noastre confesionale folosite de școala primară de stat, publicăm aici în copie și ordinul circular către toți Domnii Prefecți de județe, Nr. 3933—1931 de data 30 Dec. 1931 al Inspectoratului general administrativ Regional Cluj, de cuprinsul: „Domnule Prefect, — Fostul Directorat Ministerial cu ordinul Nr. 5474 din

26 Februarie 1931, a luat măsuri ca Dnii Președinți ai Delegațiunilor județene să ia dispozițiuni pentru întreținerea în bună stare a edificiilor școlare confesionale cedate comunelor pentru învățământul primar de Stat și să plătească chiria aferentă consiliilor parohiale pentru școlile proprietăți ale parohiilor.

În legătură cu acest ordin și în temeiul ordinului Ministerului de Interne, Direcția Administrațiunii locale, Nr. 21070 din 21 Noembrie 1931, avem onoare a Vă trimite în copie adresa Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor Nr. 182333—1931, către Ministerul de Interne însoțită de 2 anexe, prin care cere ca în bugetele comunelor să se prevadă sumele necesare pentru plata chiriilor aferente consiliilor parohiale pentru localurile de școli, proprietăți ale parohiilor, cu rugămintea să binevoiți a lua măsurile legale în vederea soluționării chestiunii. — Cluj la 30 Decembrie 1931. Inspector Gen. Adm. Regional: ss. Victor Hodor.“

Consiliul eparhial.

Nr. 106—1932.

COMUNICAT OFICIAL

către P. O. oficii protopopești și parohiale.

Din prilejul înoirii consiliilor și epitropiilor parohiale pe o nouă perioadă de 6 ani, ce se face acuin și plecând dela constatarea unanimă, că în parohii nu-i nimic mai sensibil și mai provocător de agitații, certuri și în consecință de arătări interminabile, cu întregul lor cortegiu de urmări neplăcute și adânc păgubitoare progresului normal și armoniei sociale, decât nedumeririle, neglijențele — ca să nu zicem chiar abuzurile și arbitrariul — de natură financiară și epitropească din parohii, ținem să atragem atenția tuturor organelor parohiale executive, ca în administrarea averilor bisericesti să arate deplină conștiinciositate și zel și să procedeze totdeauna în strictă conformitate cu statutul de organizare și toate celelalte norme bisericesti în vigoare.

Mai departe proiectele de buget și socotelile parohiale de fine de an să se citească literal în consiliile și adunările parohiale ordinare, împreună cu toate anexele lor justificative, ca tabloul repartițiilor, arenzilor și celelalte.

Bugetele și socotelile de fine de an să ni se promoveze spre revizuire și aprobare în termenele fixate în Instrucția afacerilor epitropești și să fie însoțite de concluzele în original ale adunării parohiale care le-a votat. În aceste concluze se va preciza în cifre veniturile și cheltuielile bugetului, intratele și ieșitele jurnalului de cassă și soldul acestuia la 31 Decembrie, suma generală a capitalelor și separat a dobânzilor restante din conturile capitalelor active și pasive, precum și suma generală a averii active, indusă în inventarul parohiei.

Bugetului i se va anexa tabloul dării de cult, repartiției, unde se face repartiție.

În contul capitalelor active se vor induce și toate chiriile, arenzile și repartițiile parohiei. Inventariul se va redacta conform indicațiilor din ordinul circular Nr. 8164 din 1931, adică bisericile, realitățile, pământurile și toate celelalte bunuri imobiliare se vor evalua în prețurile de azi. În cazurile de neglijență, de netrimiteră bugetelor până cel mai târziu la 1 Februarie și a socotelilor de fine de an până cel mai târziu la 1 Martie, P. C. D. protopopi vor proceda strict conform art. 32 din Instrucțiunea afacerilor epitropești, arătându-ne imediat pe neglijenți și trimițându-ne interogatorul aceloră pentru aplicarea sancțiunilor în consecință.

Procedându-se în felul acesta, viața din parohii va decurge normal și progresul va fi asigurat.

Cluj, la 13 Ianuarie 1932.

Consiliul eparhial.

Nr. 713—1931.

(2) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. II-a *Buteni*, din protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în gazeta oficială „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu supraedificate.
2. Sesiune parohială de 20 jugăre.
3. O vică de bucate (30 l.) dela fiecare familie (220 familii), din care $\frac{1}{3}$ compete cantorului iar $\frac{1}{10}$ crâșnicului.
4. O zi de lucru în natură sau prețul ei.
5. Stola uzitată.

6. Întregirea salariului dela stat, conform coalei B.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră înștiințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta respective a celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără de care act nu vor putea fi luați în candidare.

Huedin, la 28 Decemvrie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român în conțelegere cu Consiliul parohial din Buteni.

Aurel Muntean, protopop.

Nr. 657—1931.

(1) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. II. *Gostila*, protopopiatul Dejului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele preotului din parohie, afară de salariul ce primește dela stat, sunt următoarele:

1. Casă parohială corespunzătoare, cu supraedificate economice bune și grădină în întindere de circa 800 st. p.

2. Sesiune parohială 14 jug. arător și fânaț de cl. I., pădure 4 jug. și pășune 6 jugăre.

3. Una merță (30 litri) porumb desfăcat dela fiecare fum și una zi de lucru.

4. Stola statorită în ședința Consiliului parohial din 21/XII a. c.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh își vor trimite cererile de concurs cu toate actele necesare acestui oficiu protopopesc în termenul indicat și cu avizul nostru vor putea să se prezinte în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor prezenta și act de învoire dela Prea Sfințitul nostru Episcop, fără de care nu vor avea voie să se prezinte în parohie și nici nu vor putea fi puși în candidare.

Dej, în 22 Decemvrie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Dejului, în conțelegere cu Consiliul parohial ort. rom. din Gostila.

Zaharie Man, protopop.

Nr. 2—1932 par.

(3) 1—1

Licitație minuendă.

Consiliul parohial ort. rom. din *Cerghid* jud. Mureș, dă în întreprindere pe cale de licitație minuendă pictarea iconostasului precum și întregul intern la noua biserică conform planului de pictare întocmit de către dl profesor pictor Emil Cornea și aprobat de Ven. Cons. Eparhial din Cluj Nr. 6751 din 1931, și invită pe cei interesați ca în termen de o lună începând dela data apariției în „Renașterea“ a acestei licitații, să-și înainteze consiliului parohial din Cerghid ofertele în scris, închise și sigilate. În oferte vor mai alătura și documente în scris doveditoare despre destoinicța ce o are în arta picturii.

Concurenții vor depune un vadiu, numerar, hârtii de valoare, libele de bancă acceptabile, sau imobil liber de sarcini, de cel puțin 10% asupra prețului din deviz. La licitație nu se va prezenta nici un ofertant deoarece rezultatul îl va primi acasă. Cei ce doresc să concureze sunt rugați să ceară prin o carte postală o copie a planului de pictare dela *Oficiul parohial ort. rom. din Cerghid jud. Mureș*, și i se va trimite imediat.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința executarea picturii bisericii, fără considerare la prețuri și condiții, ace-luia dintre ofertanți care va prezenta mai multă garanție și soliditate. Epitropia nu suportă nici un fel de spese.

Cerghid la 1 Ianuarie 1932.

Apostol Vlad
preot ort. rom.

Mihaiu Pașc
epitrop I.

Nr. 18—1932. Prot. Văzut:

Stefan Russu, protopop.

NOU! A apărut: NOU!

CARTEA DE RUGĂCIUNI

„PÂINEA VIETII“

ediție nouă, refăcută și complectată.

Prețul Lei 30— plus porto postal.

Se află de vânzare la *Librăria Eparhială Cluj. Piața Cuza Vodă Nr. 6. Cluj.*